

Lukijoilta

"Nyt ovat vinkit tarpeen. Koirani on nyt 11 kuukautta vanha ja on jo muutamana kuukauden ollut oikea pahis. Meillä on kova taistelu siitä, kuka on johtaja. Olen kieltänyt, torunut ja laittanut häpeämään. Nämä keinot ovat toimineetkin – hetken. Koiria yrittää alistaa minua ja käyttäytyy kuin mikäkin kakara." **Kirsi**

"Meillä on ongelmana koiran murrosikä. Chihuahuapoika räjähtää remmissä, merkkäilee sisälle, vinkuu ja nylkyytelu lujaaan jatkuvasti. Lisäksi se kiusaa talon vanhempaa narttua heti, kun silmä välttää, sekä näkee mörköjä eli pelottavia asioita, joita ei ole olemassa. Mitä teen?" **KP**

"Uroskoiramme täyttää 9 kuukautta, ja viime kuukausina se on muuttanut hirviöksi. Kävimme koirakoulua, joka sujui ensin hyvin, mutta ei enää. Koiraa ei jaksa kiinnostua tehtävistä tai herkuista vaan merkkäilee ja uhoaa muille. Lisäksi se ruikkii sisälle, merkkäilee ulkona jatkuvasti ja räksyttää hulluna vastaantuleville koirille. Se nuolee muiden koirien pissat maasta ja nylkyytelu lujaaan. Tiedän, että murrosikä on hankalaa aikaa, ja yritän vahvistaa omaa johtajuuttani päivittäin keinoilla, joita koulussa opittiin. Onko koiran käytös normaalia ja kauanko se kestää?" **Tiia**

Murrosikäisen metkut

Koiran sukukypsäksi tuleminen voi olla hankala vaihe, mutta ihan kaikkea ei voi laittaa sen piikkiin.

Teksti **Jaana Pohjola** Kuva **Shutterstock**

Murrosikäksi kutsutaan kautta, jolloin koiran aistit ovat kehittyneet ja koiraa saavuttaa sukukypsyyden. Luontaisen lisääntymistarpeen aktivoituminen muuttaa koiraa. Tämä näkyy muun muassa siten, ettei sitä enää kiinnosta omistajan kanssa puuhailla samoin kuin pentuna. Myös merkkailu on tyypillistä sukukypsän koiran käytöstä – se on aina koirien välistä viestintää. Merkkailu alkaa usein murrosiän aikaan, mutta mitään päättymishetkeä sille ei ole. Koiraa voi jatkaa sitä koko loppuelämänsä.

Murrosikä on normaali kehitysvaihe, johon niputetaan usein virheellisesti iso liuta alkavia tai jo pahaksi edenneitä käytöspulmia sekä niin kutsuttuja johtajuuskiistoja. Koiraa ei missään nimessä tule murrosikänsä omistajan kiusaksi, eikä mitään koiran käyttäytymistä kannata ottaa henkilökohtaisesti.

Jos koiran leikkaa, sen kiinnostus toista sukupuolta kohtaan vähenee. Leikkaaminen herättää paljon mielipiteitä puolesta ja vastaan. Oma näkemykseni on, että jos koiran ei ole tarkoitus antaa lisääntyä, sen oman hyvinvoinnin kannalta on perusteltua poistaa halu leikkaamalla. Koiran ei tarvitse olla kiinnostunut asiasta, jota sen ei ole tarkoitus päästä toteuttamaan.

Rähjäys ja nylkytys eivät ole kiusaa

Toisille koirille uhoaminen ei liity murrosikänsä sinänsä, vaan sitä voi esiintyä kaiken ikäisillä koirilla. Hihnarähinän syy on puutteellinen pentuaikainen sosiaalistaminen ja koulutus.

Myöskään KP:n mainitsema "mörköjen" näkeminen ei ole murrosiän aiheuttamaa. Koiraa ei osaa valehdella. Se voi pelätä asioita, joita me ihmiset emme aisti.

Sekä Tiia että KP viittaavat nylkyttämiseen. Se on normaalia käyttäytymistä, joka pennuilla on leikkiä ja sukukypsillä koirilla usein masturbointia tai sijaistointia stressaavassa tilanteessa. Seksuaalinen käytös tuottaa koiralle mielihyvää, ja siitä syystä koiraa sitä tekee. Asiaan ei kannata suhtautua arvovaltakiekkana.

Koulutuksellisia seikkoja on mahdollista korjata vain kouluttamalla. Oman johtajuuden korostami-

nen ei poista hihnarähinää. Ratkaisuna on kouluttaa koiralle korvaava käytös, kuten katsekontakti lenkitäjään. Rähisevää koiraa altistetaan asteittain vieraille koirille ja samalla palkitaan katsekontaktista johdonmukaisesti. Näin koiraa opittiin, että vastaantulevat lajikumppanit eivät ole uhka vaan mahdollisuus tienata herkkuja.

Jos koiraa nylkyytelu, on hyvä miettiä, mitä toivoisi sen tekevän nylkyttämisen sijaan. Stressaaviin tilanteisiin kannattaa kouluttaa koiralle korvaavaksi käytökseksi esimerkiksi istuminen. Toistuvasti palkitusta istumisesta voi muodostua koiralle uusi toimintamalli niihin tilanteisiin, joissa se ei osaa toimia.

Positiivinen johdonmukaisuus palkitaan

Koiran aikuistuuessa voi tuntua, että se on unohtanut kaiken oppimansa. Harvoin näin kuitenkaan on. Koiraa ei kannata syyllistää siitä, että se kasvaa ja kehittyy. Omia koulutusmenetelmiä kannattaa muuttaa koiran kannalta miellyttävämmiksi. Kun tekee haluamansa asiat koiran kannalta kannattaviksi, koiraa alkaa tehdä näitä asioita.

Kannattaa listata ongelmat ylös ja miettiä kullekin ratkaisumalli: miten koiran haluaisi tilanteessa toimivan? Sen jälkeen aletaan johdonmukaisesti vahvistaa haluttua käytöstä.

Koulutus etenee parhaimmillaan järjestelmällisesti eteenpäin pienissä paloissa. Jotta ongelmakäytöksi voidaan tuloksellisesti puuttua, tulisi tietää syy ongelmakäytökselle sekä asiat, jotka vahvistavat tai ylläpitävät käytöstä edelleen.

Koulutusmenetelmistä positiivinen vahvistaminen on yleensä nopein ja tehokkain tapa saada koiraa omaksumaan uusia käytösmalleja. Kouluttamisen tähtäimessä on muuttaa koiran aivoja, joten toistoja tulee tehdä runsaasti. Toruminen, kieltäminen tai rangaistukset eivät toimi, koska ne eivät merkitse koiralle mitään. Lisäksi rankaisuihin liittyy eettisiä ongelmia: miksi haluaisimme satuttaa tai pelästyttää parhaan ystäväämme?

Koiran kanssa elämisen ei pitäisi olla jatkuvaa taistelua tai vastakkainasettelua vaan ystävyyttä ja kumppanuutta. **📌**